

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3980/2543

นายปริญญา สมหาโรจน์ นางสาวลี สิ้นสุวรรณจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 24, ป.วิ.พ. มาตรา 175, ป.พ.พ. มาตรา 1548

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้กฎหมายเปิดโอกาสให้เด็กและจำเลยซึ่งเป็นมารดาเด็กคัดค้านหรือไม่ให้ความยินยอมในการที่โจทก์ซึ่งเป็นบิดาขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายได้ แต่กฎหมายก็เปิดช่องให้ศาลพิพากษาให้มีการจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรได้เมื่อได้ฟังข้อเท็จจริงครบถ้วนจากคู่ความทั้งสองฝ่ายแล้ว ดังนั้น แม้จำเลยจะยกปัญหาข้อกฎหมายว่าโจทก์นำคดีมาฟ้องต่อศาลโดยมิได้ขอจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต่อนายทะเบียนเสียก่อนขึ้นอ้าง เมื่อศาลยังไม่เห็นสมควรที่จะมีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นก็ย่อมมีอำนาจที่จะทำและใช้ดุลพินิจอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้โดยชอบ ศาลมีดุลพินิจในการสั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมในคดีได้อย่างกว้างขวาง โดยคำนึงถึงความสุจริตของคู่ความเป็นสำคัญ การที่โจทก์ขอถอนฟ้องเพื่อไปดำเนินการขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรต่อนายทะเบียนให้ถูกต้องตามขั้นตอนหาใช่เป็นการดำเนินคดีโดยไม่สุจริตไม่ ทั้งคดีเป็นประเด็นปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนระหว่างคู่กรณีที่มีความรักความผูกพันกันมาก่อนอันอาจตกลงกันได้ในที่สุด มิใช่การต่อสู้คดีเอาเป็นเอาตาย การที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เป็นพับโดยมิได้สั่งให้โจทก์ชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนจำเลยจึงชอบแล้ว

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้พิพากษาว่า เด็กหญิงอิสริยา สมหาโรจน์ ผู้เยาว์อายุ 3 ปีเศษ เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของโจทก์จำเลยยื่นคำให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม โจทก์มิใช่บิดาที่แท้จริงของเด็กหญิงอิสริยา ทั้งโจทก์มีความประพฤติไม่เหมาะสมไม่ควรพิพากษาให้เป็นบิดาชอบด้วยกฎหมายของเด็กหญิงอิสริยา ขอให้ยกฟ้องต่อมาวันที่ 30 มิถุนายน 2542 โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องจำเลยคัดค้าน และวันเดียวกันนั้นจำเลยยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การและคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 24 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าการที่โจทก์ขอถอนฟ้องเพื่อจะไปดำเนินการขอจดทะเบียนรับผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต่อนายทะเบียนตามขั้นตอนที่กฎหมายวางไว้นั้น มิได้เป็นผลทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดีในประเด็นที่เกี่ยวกับการเป็นบิดาของผู้เยาว์หรือความเหมาะสมในการเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองของโจทก์ต่อไปหรือกระทบกระเทือนต่อการใช้อำนาจปกครองบุตรของจำเลยในชั้นนี้แต่อย่างใด จึงอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้ตามขอ จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ ค่าขึ้นศาลให้เป็นพับและเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องสั่งคำร้องขอให้ชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้นและคำร้องขอแก้ไขคำให้การตามที่จำเลยยื่นไว้แต่อย่างใด ยกคำร้องจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืนจำเลยฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า "คดีนี้มีปัญหาตามฎีกาของจำเลยว่าการที่โจทก์ขอถอนฟ้อง เมื่อจำเลยยื่นคำให้การแล้วทั้งจำเลยได้มีคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลควรใช้ดุลพินิจอนุญาตให้

โจทก์ถอนฟ้องหรือควรวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นแล้วพิพากษายกฟ้อง พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ปรากฏว่า ภายหลังจำเลยยื่นคำให้การ โจทก์ได้ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลชั้นต้นเพื่ออนุญาตให้โจทก์ ถอนคำฟ้อง เพราะโจทก์ยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนให้ถูกต้องในการขอจดทะเบียนรับเด็กเป็น บุตรต่อนายทะเบียนเสียก่อนซึ่งศาลจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตหรืออนุญาตภายในเงื่อนไข ตามที่เห็นสมควรก็ได้ เพียงแต่ห้ามมิให้ศาลอนุญาต โดยมีได้ฟังจำเลยก่อนตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 175(1) อย่างไรก็ตามในขณะเดียวกันจำเลยได้มีคำขอให้ศาลวินิจฉัย ชี้ขาดเบื้องต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 24 ในปัญหาที่ว่าโจทก์นำคดีมา ร้องศาลโดยมิได้ขอจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต่อนายทะเบียนเสียก่อน และถูกเด็ก หรือมารดาเด็กคัดค้าน ข้อโต้แย้งสิทธิตามกฎหมายจึงยังไม่เกิดขึ้นแก่โจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจนำ คดีมาฟ้องศาลได้แต่ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง โดยมีได้วินิจฉัยข้อกฎหมาย เบื้องต้น จำเลยจึงโต้แย้งคำสั่งของศาลดังกล่าว เห็นว่าการที่โจทก์มีความมุ่งมั่นและสมัครใจที่จะ รับผิดชอบต่อเด็กซึ่งโจทก์เชื่อว่าเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของตนตามกฎหมายย่อมเป็นประโยชน์แก่ สวัสดิภาพและอนาคตของเด็ก และในส่วนของเด็กนั้น จะมีอะไรสำคัญยิ่งไปกว่าการได้มีฐานะเป็น บุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดาเหมือนเด็กอื่นทั่วไป เพราะหมายถึงความมั่นคงในชีวิตและความ ผาสุกทางจิตใจของเด็กนั่นเอง จริงอยู่แม้กฎหมายเปิดโอกาสให้เด็กและมารดาเด็กคัดค้านหรือไม่ ให้ความยินยอมได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1548 วรรคแรก แต่กฎหมายก็ เปิดช่องให้ศาลพิพากษาให้มีการจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรได้ เมื่อได้ฟังข้อเท็จจริงครบถ้วนจาก คู่ความทั้งสองฝ่ายแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1548 วรรคสาม ดังนั้น แม้ จำเลยจะยกปัญหาข้อกฎหมายขึ้นอ้างแต่เมื่อศาลยังไม่เห็นสมควรที่จะมีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาด เบื้องต้น ศาลก็ย่อมมีอำนาจที่จะทำได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 24 และ ใช้ดุลพินิจอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้โดยชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 175(1) ที่ศาลล่างทั้งสองไม่วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายเบื้องต้น และยกคำร้องของจำเลยนั้น ชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่จำเลยฎีกาต่อไปว่าที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดี ออกเสียจากสารบบความ ค่าขึ้นศาลให้เป็นพับ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบเพราะจำเลยได้รับความเสียหาย เสียค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี รวมทั้งค่าทนายความจึงควรให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมต่าง ๆ แทน จำเลยนั้น เห็นว่า ศาลย่อมมีดุลพินิจในการสั่งเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมในคดีได้อย่างกว้างขวางโดย คำนี้ถึงความสุจริตของคู่ความเป็นสำคัญ การที่โจทก์ขอถอนฟ้องเพื่อไปดำเนินการขอจดทะเบียน ต่อนายทะเบียนให้ถูกต้องตามขั้นตอนหาใช่เป็นการดำเนินคดีโดยไม่สุจริตแต่อย่างใดไม่ ทั้งคดีนี้ เป็นประเด็นปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนระหว่างคู่กรณีที่มีความรัก ความผูกพันกันมาก่อน อันอาจตกลงกันได้ในที่สุด มิใช่การต่อสู้ชนิดเอาเป็นเอาตายเยี่ยงข้าศึกศัตรู การที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เป็นพับโดยมิได้สั่งให้ โจทก์ชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนจำเลยนั้นชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยในข้อนี้ ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน"พิพากษายืน

องค์คณะ

วิชา มหาคุณ · สมพล สัตยาอภิธาน · สุเมธ ตังคจิตวัชร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3980/2543>